

Vysvetľujúca poznámka k návrhom na revíziu nástrojov štátnej pomoci uplatniteľných na odvetvie rybolovu a akvakultúry

Účelom tejto poznámky je objasniť ciele a rozsah pôsobnosti návrhov na revíziu nástrojov štátnej pomoci uplatniteľných na odvetvie rybolovu a akvakultúry, ktoré sa majú uplatňovať od 1. januára 2023:

- návrh usmernení o štátnej pomoci pre odvetvie rybolovu a akvakultúry (ďalej len „návrh usmernení“),
- návrh nariadenia Komisie, ktorým sa určité kategórie pomoci poskytovanej podnikom pôsobiacim vo výrobe, v spracovaní a odbyte produktov rybolovu a akvakultúry vyhlasujú za zlučiteľné s vnútorným trhom podľa článkov 107 a 108 Zmluvy o fungovaní Európskej únie a ktorým sa zrušuje nariadenie Komisie (EÚ) č. 1388/2014 (ďalej len „návrh nariadenia o skupinovej výnimke“), a
- návrh nariadenia Komisie, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 717/2014, pokiaľ ide o obdobie jeho uplatňovania a maximálnu kumulatívnu výšku pomoci *de minimis* (ďalej len „návrh nariadenia, ktorým sa menia pravidlá pomoci *de minimis*“).

Ide o sprievodnú poznámku k verejnej konzultácii o týchto nástrojoch, ktorá bude sprístupnená do 13. marca 2022.

Občania, organizácie a verejné orgány sa vyzývajú, aby vyjadrili svoje stanoviská k návrhom Komisie. Okrem konzultácie sa uskutočnia aj dve stretnutia s členskými štátmi s cieľom získať ich spätnú väzbu k dvom uvedeným nariadeniam.

Konzultácia o usmerneniach sa začne na základe anglickej verzie návrhu. Na webové sídlo sa po ich dokončení postupne doplnia preklady do všetkých jazykov EÚ. Konzultácia o návrhu nariadenia o skupinovej výnimke a o zmenách návrhu nariadenia, ktorým sa menia pravidlá pomoci *de minimis*, sa spúšťa vo všetkých jazykoch EÚ¹.

Zainteresované strany sa vyzývajú, aby uviedli, ktorého z daných troch nástrojov sa ich pripomienky týkajú.

Zainteresované strany sa vyzývajú, aby vyjadrili svoje pripomienky v elektronickej podobe, pričom by mali jasne uviesť, či má ich odpoveď dôverný charakter. V takom prípade by sa mala poskytnúť aj verzia odpovede, ktorá nemá dôverný charakter a ktorá sa môže uverejniť na webovom sídle GR pre hospodársku súťaž.

1. Kontext

Verejné financovanie môže uľahčiť ekonomický rozvoj rôznych odvetví hospodárstva. Pokiaľ ide o odvetvie rybolovu a akvakultúry, štátna pomoc bola zakotvená v širšej spoločnej rybárskej politike (SRP)². Nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1139 zo 7. júla 2021, ktorým sa zriaďuje

¹ V prípade tejto verejnej konzultácie s výnimkou írčiny. Pripravované nástroje štátnej pomoci však budú dostupné aj v írčine.

² Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1380/2013 z 11. decembra 2013 o spoločnej rybárskej politike (Ú. v. EÚ L 354, 28.12.2013, s. 22).

Európsky námorný, rybolovný a akvakultúrny fond (ENRAF)³, ktoré sa uplatňuje od 1. januára 2021, sa zaviedli nové pravidlá pre SRP. Stručne povedané, pravidlá štátnej pomoci v odvetví rybolovu a akvakultúry by mali byť vo všeobecnosti zosúladené s pravidlami pre jednotlivé fondy⁴.

Členské štáty spravidla musia notifikovať každú štátnu pomoc, ktorú chcú poskytnúť. Po takejto notifikácii Komisia túto pomoc posúdi a následne rozhodne, či ju môže povoliť. Na tento účel Komisia uvádza svoju rozhodovaciu politiku v usmerneniach. Komisia však môže od tejto notifikačnej povinnosti oslobodiť typy opatrení pomoci, s ktorými už nadobudla dostatočné skúsenosti (ako sa stanovuje v nariadeniach o skupinových výnimkách), alebo môže opatrenia vyňať z rozsahu pôsobnosti kontroly štátnej pomoci zo strany EÚ, ak je suma taká nízka, že nehrozí žiadne riziko narušenia hospodárskej súťaže (ako sa stanovuje v nariadeniach o pomoci *de minimis*).

V aktuálne platných usmerneniach k preskúmaniu štátnej pomoci pre odvetvie rybolovu a akvakultúry⁵ (ďalej len „súčasnú usmernenia“) sa stanovujú požiadavky a kritériá na identifikáciu pomoci v odvetví rybolovu a akvakultúry, ktorú Komisia povolí po notifikácii zo strany členských štátov. Súčasné usmernenia boli prijaté v roku 2015 a zmenené v roku 2018. Neobsahujú doložku o ukončení platnosti a zostávajú platné aj naďalej. Komisia sa však môže rozhodnúť kedykoľvek ich zrevidovať alebo zmeniť, ak je to potrebné z dôvodov súvisiacich s politikou hospodárskej súťaže, inými politikami Únie alebo z akéhokoľvek iného opodstatneného dôvodu.

V nariadení Komisie (EÚ) č. 1388/2014 zo 16. decembra 2014 [ďalej len „nariadenie (EÚ) č. 1388/2014“]⁶, t. j. v súčasnom nariadení o skupinovej výnimke uplatniteľnom v odvetví rybolovu a akvakultúry, je identifikovaných viacero kategórií pomoci, ktoré sa považujú za zlučiteľné s vnútorným trhom, ktoré Komisia systematicky schvaľovala a v prípade ktorých sa už viac nepožaduje predchádzajúca notifikácia Komisii. Toto nariadenie sa opiera o požiadavky a kritériá stanovené nariadením (EÚ) č. 508/2014 s cieľom určiť, či dané opatrenie predstavuje administratívne zjednodušenie a možno mu udeliť skupinovú výnimku. Nariadenie (EÚ) č. 1388/2014 nadobudlo účinnosť 1. januára 2015 a aktuálne je platné do 31. decembra 2022.

A napokon v nariadení Komisie (EÚ) č. 717/2014 z 27. júna 2014 [ďalej len „nariadenie (EÚ) č. 717/2014“]⁷, t. j. v súčasnom nariadení o pomoci *de minimis* v odvetví rybolovu a akvakultúry, sa identifikuje strop, pod ktorým možno zväziť neuplatnenie článku 107 ods. 1 zmluvy, pokiaľ pomoc spĺňa určité podmienky. V takomto prípade sa na opatrenie nevzťahuje notifikačná povinnosť. Nariadenie (EÚ) č. 717/2014 nadobudlo účinnosť 1. júla 2014, bolo zmenené v roku 2020 a aktuálne je platné do 31. decembra 2022.

³ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1139 zo 7. júla 2021, ktorým sa zriaďuje Európsky námorný, rybolovný a akvakultúrny fond a ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2017/1004 (Ú. v. EÚ L 247, 13.7.2021, s. 1) [ďalej len „nariadenie (EÚ) 2021/1139“].

⁴ Nariadenie (EÚ) 2021/1139 a nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 508/2014 z 15. mája 2014 o Európskom námornom a rybárskom fonde, ktorým sa zrušujú nariadenia Rady (ES) č. 2328/2003, (ES) č. 861/2006, (ES) č. 1198/2006 a (ES) č. 791/2007 a nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1255/2011 (Ú. v. EÚ L 149, 20.5.2014, s. 1) [ďalej len „nariadenie (EÚ) č. 508/2014“].

⁵ Ú. v. EÚ C 217, 2.7.2015, s. 1, zmenené Ú. v. EÚ C 422, 22.11.2018, s. 1.

⁶ Nariadenie Komisie (EÚ) č. 1388/2014 zo 16. decembra 2014 o vyhlásení určitých kategórií pomoci poskytovanej podnikom pôsobiacim vo výrobe, spracovaní a odbyte produktov rybolovu a akvakultúry za zlučiteľné s vnútorným trhom podľa článkov 107 a 108 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (Ú. v. EÚ L 369, 24.12.2014, s. 37, zmenené Ú. v. EÚ L 414, 9.12.2020, s. 15).

⁷ Ú. v. EÚ L 190, 28.6.2015, s. 45, zmenené Ú. v. EÚ L 414, 9.12.2020, s. 15.

Komisia na účely revízie týchto nástrojov štátnej pomoci v roku 2019 zozbierala údaje prostredníctvom verejnej konzultácie⁸. Na základe výsledkov uvedenej konzultácie, ďalších externých údajov a vlastných skúseností Komisia vykonala hodnotenie súčasných nástrojov. Ako už bolo oznámené v úvodnom posúdení vplyvu, ktoré Komisia uverejnila v máji 2019, Komisia bude návrh nástrojov štátnej pomoci konzultovať s poradným výborom s cieľom získať jeho spätnú väzbu. Informácie získané prostredníctvom verejnej konzultácie a od poradného výboru sa použijú pri posúdení vplyvu, z ktorého bude revízia vychádzať.

V tejto poznámke sa uvádza prehľad hlavných zmien, ktoré Komisia zvažuje v tomto štádiu procesu revízie. Tieto zmeny sa týkajú zosúladenia pravidiel štátnej pomoci s ENRAF, čo zas súvisí s prioritami Komisie, predovšetkým so zelenou dohodou. V rámci odvetvovej revízie sa budú dodržiavať horizontálne zásady kontroly štátnej pomoci. Navrhovanými pravidlami sa celkovo zjednodušujú a harmonizujú pravidlá štátnej pomoci platné pre dané odvetvie. Takisto sa nimi zabezpečuje administratívne zjednodušenie, na základe ktorého možno udeliť skupinovú výnimku pre nové druhy pomoci.

Znenie navrhovaných nástrojov nie je definitívne a znovu sa posúdi na základe spätnej väzby a dôkazov získaných zo súčasnej verejnej konzultácie.

2. Navrhované zmeny v návrhu nariadenia o skupinovej výnimke

Do návrhu nariadenia o skupinovej výnimke sa navrhuje pridať dve nové opatrenia, v rámci ktorých môže Komisia vychádzať zo skúseností s riešením prípadov, a to nielen v odvetví rybolovu a akvakultúry, ale aj v odvetví poľnohospodárstva, v ktorom sa vyskytli podobné problémy. Do návrhu nariadenia o skupinovej výnimke by sa mali začleniť tieto kategórie pomoci: i) pomoc určená na nápravu škôd spôsobených nepriaznivými poveternostnými podmienkami a ii) pomoc na náhradu škôd spôsobených chránenými zvieratami.

Návrh nariadenia o skupinovej výnimke už neobsahuje opatrenie pomoci na začatie podnikateľskej činnosti pre mladých rybárov. Hoci je táto podpora na základe pravidiel ENRAF naďalej možná v plnom rozsahu, a to za podmienok, ktoré sú v porovnaní s nariadením (EÚ) č. 508/2014 priaznivejšie, Komisia sa domnieva, že toto opatrenie by vzhľadom na svoje potenciálne účinky zvyšovania kapacity malo v budúcnosti podliehať predchádzajúcemu preskúmaniu štátnej pomoci.

Komisia sa zároveň domnieva, že na účely zosúladenia s pravidlami štátnej pomoci, ktoré sa uplatňujú na iné hospodárske odvetvia, sú skupinové výnimky týkajúce sa oslobodenia od dane a daňových úľav v súlade so smernicou 2003/96/ES najpresnejšie stanovené v podmienkach uvedených v článku 44 všeobecného nariadenia o skupinových výnimkách⁹. Preto sa navrhuje, aby toto ustanovenie nebolo ponechané samostatne v nariadení o skupinovej výnimke pre odvetvie rybárstva.

⁸ Verejná konzultácia na účely revízie nástrojov štátnej pomoci v odvetví rybolovu a akvakultúry prebiehala od 28. júna 2019 do 31. októbra 2019: https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/11543-De-minimis-aid-in-the-fishery-and-aquaculture-sector/public-consultation_sk.

⁹ Nariadenie Komisie (EÚ) č. 651/2014 o vyhlásení určitých kategórií pomoci za zlučiteľné s vnútorným trhom podľa článkov 107 a 108 zmluvy (Ú. v. EÚ L 187, 26.6.2014, s. 1); pozri aj verejnú konzultáciu ukončenú 8. 12. 2021: https://ec.europa.eu/competition-policy/public-consultations/2021-gber_en.

3. Navrhované zmeny v znení návrhu usmernení

a) Pomoc na náhradu škôd spôsobených chránenými zvieratami

Okrem návrhu nariadenia o skupinovej výnimke návrh usmernení zároveň členským štátom umožní povoliť pomoc na náhradu škôd spôsobených chránenými zvieratami v prípadoch, keď sa na opatrenia pomoci nevzťahuje skupinová výnimka.

b) Pomoc na náklady na prevenciu, kontrolu a eradikáciu chorôb zvierat v akvakultúre a na napadnutie inváznymi nepôvodnými druhmi vzbudzujúcimi obavy Únie alebo členského štátu

V súčasných usmerneniach sa už stanovuje možnosť povoliť pomoc na náklady na prevenciu, kontrolu a eradikáciu chorôb zvierat v akvakultúre. V rámci návrhu nariadení sa navrhuje zahrnúť tieto náklady, ktoré sa týkajú i) objavujúcich sa chorôb a ii) napadnutia inváznymi nepôvodnými druhmi vzbudzujúcimi obavy Únie alebo členského štátu. Toto zahrnutie sa vykonáva s cieľom umožniť členským štátom riešiť situácie, na ktoré sa pomoc predtým nevzťahovala.

c) Pomoc na obnovu rybárskej flotily v najvzdialenejších regiónoch

Pomoc na obnovu rybárskej flotily v najvzdialenejších regiónoch bola zavedená v roku 2018 prostredníctvom zmeny súčasných usmernení. Návrhom usmernení sa naďalej poskytuje právny základ na posúdenie zlučiteľnosti takýchto opatrení pomoci a zachováva sa už existujúci prístup. Tento prístup vychádza z potreby členských štátov preukázať prostredníctvom najnovšej národnej správy vyhotovenej v súlade s článkom 22 ods. 2 a 3 nariadenia (EÚ) č. 1380/2013, že existuje rovnováha medzi rybolovnou kapacitou a rybolovnými možnosťami v segmente flotily najvzdialenejšieho regiónu, ku ktorému bude patriť nové plavidlo. Zdá sa, že je potrebný obmedzený súbor úprav, aby sa podrobnejšie objasnili požiadavky, kritériá a jednotlivé postupy.

d) Spoločné zásady posudzovania

Spoločné zásady posudzovania zavedené prostredníctvom iniciatívy na modernizáciu štátnej pomoci z roku 2014 je potrebné zrevidovať s prihliadnutím na rozsudok vo veci T-356/15 Rakúsko/Komisia (rozsudok vo veci Hinkley Point C). V tomto rozsudku súd poskytol dôležitý výklad článku 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ. Tento výklad sa zohľadňuje v navrhovanej štrukturálnej zmene.

Pri revízii spoločných zásad posudzovania sa uplatňuje komplexný prístup, ktorý je spoločný pre všetky nedávno revidované nástroje štátnej pomoci. Navrhované zmeny sú v súlade s týmito ďalšími nástrojmi štátnej pomoci a zároveň sa v nich zachovávajú určité odlišnosti, v ktorých sa zohľadňujú špecifiká odvetvia rybolovu a akvakultúry.

4. Navrhované zmeny v návrhu nariadenia, ktorým sa menia pravidlá pomoci *de minimis*

Návrh nariadenia, ktorým sa menia pravidlá pomoci *de minimis*, obsahuje obmedzený súbor úprav existujúceho režimu pomoci *de minimis* v odvetví rybolovu a akvakultúry.

Ako už bolo uvedené, nariadenie (EÚ) č. 717/2014 je aktuálne platné do 31. decembra 2022. Preto sa navrhuje predĺžiť jeho platnosť do 31. decembra 2027. Toto predĺženie by sa zhodovalo s trvaním programového obdobia pre ENRAF stanoveným v nariadení (EÚ) 2021/1139, ako aj s režimom pomoci

de minimis v odvetví poľnohospodárstva, ktorý bol takisto predĺžený do 31. decembra 2027 nariadením Komisie (EÚ) 2019/316 z 21. februára 2019¹⁰.

Maximálna kumulatívna výška pomoci *de minimis*, ktorú môžu udeliť jednotlivé členské štáty, je stanovená v prílohe k nariadeniu (EÚ) č. 717/2014 a vychádza z údajov z roku 2011. Považuje sa za vhodné vykonať technickú aktualizáciu tejto maximálnej kumulatívnej výšky pomoci na základe novších odvetvových údajov, aby sa tak zohľadnil vývoj daného odvetvia. Z toho dôvodu maximálna kumulatívna výška pomoci uvedená v prílohe k návrhu nariadenia, ktorým sa menia pravidlá pomoci *de minimis*, vychádza z trojročného priemeru ročného obratu činností týkajúcich sa lovu, spracovania a akvakultúry v každom členskom štáte, ku ktorému sa dospelo po vylúčení najvyššieho a najnižšieho údaja za päťročné obdobie, t. j. roky 2014 až 2018.

V návrhu nariadenia, ktorým sa menia pravidlá pomoci *de minimis*, sa zároveň objasňuje, že nariadenie (EÚ) č. 717/2014 sa nebude vzťahovať na pomoc na dočasné alebo trvalé ukončenie rybolovných činností s výnimkou prípadov výslovne stanovených v nariadení (EÚ) 2021/1139.

¹⁰ Nariadenie Komisie (EÚ) 2019/316 z 21. februára 2019, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 1408/2013 o uplatňovaní článkov 107 a 108 Zmluvy o fungovaní Európskej únie na pomoc *de minimis* v sektore poľnohospodárstva (Ú. v. EÚ L 51I, 22.2.2019, s. 1).